Súd:	Krajský súd Trenčín
Spisová značka:	19CoP/17/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3815210853
Dátum vydania rozhodnutia:	28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Viera Škultétyová
ECLI:	ECLI:SK:KSTN:2016:3815210853.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. vo veci starostlivosti súdu o maloletého Y. R., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny T., dieťa rodičov: matky V. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. F., K. XX a otca Y. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom I., A. XXX/X, zastúpeného R.. K.. Y. Y., advokátom, so sídlom v F., T. XXX/XX, o úprave rodičovských práv a povinností účastníkov k maloletému dieťaťu, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 14. januára 2016, č.k. 10P/36/2015-83, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom zveril maloletého Y. R., nar. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti otca, matku zaviazal platiť na výživu maloletého Y. výživné zodpovedajúce 30 % zo sumy životného minima určeného na neplnoleté, nezaopatrené dieťa, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred, do rúk otca dieťaťa. Súčasne okresný súd upravil styk matky s dieťaťom tak, že matka je oprávnená stretávať sa s dieťaťom každý párny týždeň v sobotu od 10:00 hod. do 12:30 hod. a od 15:30 hod. do 18:00 hod. v prítomnosti otca s tým, že otec dieťaťa je povinný dieťa na styk s matkou pripraviť a umožniť ho matke a matka dieťaťa je povinná dieťa si v mieste bydliska otca prevziať a po ukončení styku mu ho vrátiť späť. V odôvodnení rozsudku okresný súd uviedol, že maloletý Y. sa narodil dňa XX.XX.XXXX z družského vzťahu účastníkov konania. Do mája 2015 účastníci žili v spoločnej domácnosti. V priebehu mesiaca máj 2015 matka opustila spoločnú domácnosť potom, čo nadviazala známosť s E. Q., s ktorým odišla do F. F.. Pri svojom odchode z domácnosti si maloletého chcela vziať so sebou, ale otec jej ho odmietol vydať. Od odchodu zo spoločnej domácnosti sa matka s dieťaťom stretla jedenkrát. Osobnú starostlivosť o dieťa zabezpečuje výlučne otec s pomocou svojich rodičov. Matka je bez akéhokoľvek zdroja príjmu. Vypočutí svedkovia poukázali na jej nervozitu, prchkosť, nestále názory, ktoré ovplyvňovali aj jej vzťah k dieťaťu. Boli svedkami toho, že matka v hneve maloletého udrela, pretože plakal a počas jeho hospitalizácie odmietla byť prítomná v nemocnici. I keď Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v F. F. konštatoval, že matka má vytvorené podmienky pre zabezpečenie starostlivosti o dieťa, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého do osobnej starostlivosti otca vychádzal najmä z toho, že medzi otcom a dieťaťom je vytvorený kladný citový vzťah, dieťa je citovo fixované na otca a zvyknuté na prostredie u neho a jeho rodičov, ktorí sa spoločne starajú o jeho výchovu. Má v tomto prostredí vytvorené ideálne podmienky pre zdravý fyzický a psychický rozvoj. Matka sa s dieťaťom sa nestretáva, maloletý k nej nemá vytvorený žiadny vzťah, nepozná prostredie, v ktorom žije a zrejme na matku zabudlo. Matka žije v spoločnej domácnosti s mužom, ktorý v mieste predchádzajúceho bydliska podľa výpovedí svedkov nepožíval dobrú povesť, bol dvakrát odsúdený pre trestný čin krádeže a v súčasnosti sa proti nemu vedie trestné stíhanie pre neplnenie vyživovacej povinnosti, príležitostne

požíval alkoholické nápoje, hrával na automatoch a nemal stálu prácu. Za týchto okolností podľa názoru okresného súdu nie je dôvodné meniť výchovné prostredie dieťaťa a okruh osôb, na ktoré je od narodenia viazané, a ktoré mu poskytuje všetky predpoklady pre priaznivý vývoj. Právne okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 36 ods. 1 a § 62 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka maloletého a domáhala sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že maloletý Y. bude zverený do osobnej starostlivosti jej. Uviedla, že sa nemohla dostaviť na pojednávanie, pretože sa jej cestou na súd pokazilo auto. Snažila sa to oznámiť súdu telefonicky, ale nik nedvíhal. K vypočutým svedkom uviedla, že ich výpovede boli účelové v prospech navrhovateľa, dopočula sa, že boli vopred dohodnutí, nakoľko svedkyne Y. Y. a U. Y. popíjajú s navrhovateľom alkoholické nápoje. Má vedomosť o tom, že navrhovateľ bol cez leto v I. v pohostinstve aj s maloletým Y., ktorý plakal vonku v kočiari vyše hodiny, kým navrhovateľ spal vnútri v pohostinstve. Pripustila, že aj ona, kým žila v spoločnej domácnosti s navrhovateľom, požívala v malom množstve alkoholické nápoje, ktoré jej ako mladistvej kupoval navrhovateľ, avšak teraz po odsťahovaní zo spoločnej domácnosti alkoholické nápoje nepožíva. Keď bývali v spoločnej domácnosti, navrhovateľ ju týral a ponižoval, je zástancom skupiny Skinhead, priznal sa jej, že mal podmienku v Českej republike za ublíženie. Maloletý Y. je viac u starých rodičov než u otca, odvolateľka za ním chodievala, ale otec jej bránil v styku s maloletým, na čo má aj svedka E. Q., ktorý však nebol vypočutý. Je to jej súčasný priateľ, s ktorým žije v F. F. v prenajatom byte. E. Q. v minulosti síce pil alkoholické nápoje, ale pred 10 rokmi prestal, lebo mu to nedovolí zdravotný stav. Ani nehráva automaty, ako to uviedli svedkovia.

Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Zdôraznil, že otec maloletého má v súčasnosti vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o syna, výška určeného výživného a úprava styku matky s maloletým nie sú v rozpore so záujmom maloletého. Šetrením pomerov u otca maloletého nebolo zistené nadmerné požívanie alkoholických nápojov.

Otec maloletého (navrhovateľ) prostredníctvom svojho právneho zástupcu v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. Považuje za nepravdepodobné, aby sa účastník konania nedovolal v deň pojednávania na súd. K skutkovému stavu uviedol, že od augusta 2015 matka maloletého syna nenavštívila, nejaví oňho žiaden záujem a ani neprispieva na jeho výživu, napriek predbežnej vykonateľnosti rozsudku vo veci výživného. Navrhovateľ je toho názoru, že maloletý by svoju matku už ani nepoznal, nikdy nebol v prostredí, v ktorom jeho matka žije, matka sa doposiaľ ani nedomáhala styku s maloletým. V prostredí navrhovateľa a jeho rodičov sa maloletý cíti šťastne, je oňho vzorne postarané. Matka maloletého nepredložila súdu, a to ani spolu s odvolaním, jej návrh na úpravu styku otca s dieťaťom v prípade, že sa zamestná, ani potvrdenie o evidencii na úrade práce, a ani správu o zárobku E. Q., k čomu bola vyzvaná na pojednávaní 24.11.2015 - tým ukázala svoj skutočný záujem o syna. Navrhovateľ popiera tvrdenia matky maloletého, že navrhovateľ požíva alkohol. Navrhovateľ si je plne vedomý svojej rodičovskej povinnosti plnohodnotne sa starať o maloletého a z tohto dôvodu nekonzumuje alkoholické nápoje a snaží sa svoj život úplne prispôsobiť starostlivosti o maloletého. K svedkom, vypočutým v konaní, navrhovateľ uviedol, že boli riadne poučení o následkoch krivej výpovede a nemali dôvod súdu klamať.

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

Pri rozhodovaní o tom, komu bude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, súd vždy musí prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. Nie sú rozhodujúce len podmienky hmotného zabezpečenia maloletého dieťaťa.

Okresný súd správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na rozhodnutie vo veci, najmä podstatnú skutočnosť, že matka dieťaťa v máji 2015 odišla zo spoločnej domácnosti s otcom dieťaťa a odvtedy sa s dieťaťom stretla len raz - to odvolateľka nepoprela ani v odvolaní, rozporovala len dôvody svojho odchodu zo spoločnej domácnosti. Na pojednávaní dňa 24.11.2015 matka potvrdila, že v čase svojho odchodu zo spoločnej domácnosti s otcom dieťaťa udržiavala známosť s E. Q.. Či už dôvodom jej odchodu zo spoločnej domácnosti boli „len“ nezhody s otcom dieťaťa kvôli tejto známosti, alebo aj - ako uviedla na pojednávaní dňa 24.11.2015 - nadávky a fyzické napadnutie zo strany otca dieťaťa, matka nepodnikla žiadne právne kroky k tomu, aby vtedy jednoročné dieťa bolo odovzdané jej, resp. aby sa s ním mohla aspoň stretávať, ak jej - ako uvádzala - otec dieťaťa bránil v styku s dieťaťom. O návrhu otca na zverenie dieťaťa sa matka dozvedela najskôr z upovedomenia o odročení pojednávania, ktoré jej bolo doručené dňa 28.10.2015 (ako prvá písomnosť súdu, keďže doručovanie návrhu, uznesenia o opatrovníkovi a predvolania na pojednávanie dovtedy nebolo úspešné) a súčasne z prešetrovania pomerov v jej domácnosti, ktoré úrad práce vykonával na žiadosť súdu približne v tom istom čase. Až vtedy, po piatich mesiacoch od svojho odchodu zo spoločnej domácnosti, uviedla pred štátnym orgánom, že sa chce stretávať s dieťaťom, a že sa s ním nestretávala z dôvodu, že jej v tom bránil otec dieťaťa. Zo spisu vyplýva, že dovtedy sa matka k údajnému bráneniu v styku s dieťaťom zo strany otca dieťaťa stavala pasívne, nepodnikla žiadne právne kroky k náprave tejto situácie napriek tomu, že je zrejmé, že pri jednoročnom dieťati už pomerne krátke (niekoľkodňové či týždňové) odlúčenie od rodiča znamená pretrhnutie väzieb dieťaťa s týmto rodičom, ktoré je veľmi ťažké znovu obnoviť.

K námietke odvolateľky, že súd prebehol v jej neprítomnosti, krajský súd uvádza, že matka maloletého bola riadne predvolaná na pojednávanie na 24.11.2015, na tomto pojednávaní sa zúčastnila a bola na ňom vypočutá. Na tomto pojednávaní súčasne vzala na vedomie termín ďalšieho pojednávania 14.01.2016, čo potvrdila svojím podpisom v zápisnici o pojednávaní. Ak v odvolaní tvrdila, že dňa 14.01.2016 sa jej pokazilo auto a nepodarilo sa jej dovolať na okresný súd, o týchto tvrdeniach nepredložila a ani nenavrhla žiadne dôkazy. Okresný súd preto konal v súlade so zákonom (§ 101 ods. 2 O.s.p.), keď pojednával a rozhodol v jej neprítomnosti.

Podobne argument, že svedkyne, ktoré okresný súd vypočul na pojednávaní dňa 14.01.2016, „dosť často popíjajú s navrhovateľom alkoholické nápoje“, sa zakladá len na tvrdení odvolateľky. Krajský súd k tomu uvádza, že okrem rodičov navrhovateľa boli vypočuté dve svedkyne, ktoré sú v príbuzenskom vzťahu k odvolateľke (Y. Y., teta odvolateľky a U. Y., sesternica odvolateľky), pričom ich výpovede boli konzistentné a v podstatných rysoch zhodné, preto nebol dôvod, aby okresný súd nadobudol pochybnosť o ich pravdivosti. Akékoľvek spochybnenie ich výpovedí by muselo byť podložené dôkazmi, ktoré však odvolateľka nepredložila, ani nenavrhla. Nadmerné požívanie alkoholických nápojov otcom dieťaťa nebolo zistené šetrením pomerov u otca kolíznym opatrovníkom, ani nevyplýva z iných vykonaných dôkazov, okrem výsluchu matky dieťaťa.

K námietke odvolateľky, že okresný súd nevypočul svedka E. Q., ktorého výsluch odvolateľka navrhovala, krajský súd po preskúmaní spisu zistil, že matka maloletého Y. na pojednávaní dňa 24.11.2015 uviedla, že navrhuje vypočuť ako svedka E. Q. (ide o jej súčasného priateľa, s ktorým žije v spoločnej domácnosti). V zápisnici z pojednávania je chybná protokolácia mena tohto svedka, avšak zo zvukového záznamu vyplýva, že navrhovaný ako svedok bol skutočne E. Q.. Okresný súd takto navrhnutého svedka (E. Q.) nevypočul, ani ho nepredvolal na pojednávanie, pričom zo spisu, ani z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, prečo súd nepovažoval výsluch tohto svedka za potrebný pre rozhodnutie vo veci.

To, že sa okresný súd v rozsudku nevysporiadal s návrhom na výsluch svedka, je potrebné považovať za nedostatok odôvodnenia napadnutého rozsudku. Podľa posúdenia krajským súdom však nejde o takú vadu konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Matka maloletého dieťaťa v konaní pred okresným súdom neuviedla, z akých dôvodov navrhuje výsluch tohto svedka, k akým okolnostiam by mal tento svedok vypovedať, čo by mala jeho výpoveď objasniť. Z obsahu odvolania vyplýva, že E. Q. mal byť svedkom toho, že odvolateľka sa o maloletého Y. zaujímala, chodievala za ním, ale otec maloletého jej bránil v styku s maloletým. Krajský súd dospel k záveru, že aj keby svedok potvrdil toto tvrdenie matky, nemalo by to vplyv na rozhodnutie vo veci. Ako už bolo uvedené vyššie, nech bol dôvod odchodu matky zo spoločnej domácnosti a dôvod následného nestretávania sa s dieťaťom akýkoľvek, matka dlhý čas nepodnikla žiadne právne kroky k tomu, aby vtedy jednoročné dieťa bolo

odovzdané jej, resp. aby sa s ním mohla aspoň stretávať. Dlhé odlúčenie dieťaťa od matky malo za následok pretrhnutie väzieb dieťaťa s matkou, na ktoré súd musí prihliadať pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov.

Za takýchto okolností krajský súd (rovnako ako okresný súd, aj keď to nie je výslovne uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku) nepovažoval výsluch E. Q. za taký dôkazný prostriedok, ktorý by mohol viesť k inému rozhodnutiu vo veci, pokiaľ ide o zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti jednému z jeho rodičov. V konaní o zverenie dieťaťa (a v starostlivosti o maloletých vôbec) je súd povinný brať do úvahy v prvom rade záujem maloletého dieťaťa. Záujem rodičov na vykonávaní ich rodičovských práv je až na druhom mieste. V danom prípade, vzhľadom na dĺžku odlúčenia dieťaťa od matky, v spojení s nedostatkom aktivity matky, pokiaľ ide o jej v tomto konaní deklarovanú snahu stretávať sa s dieťaťom, je v záujme dieťaťa v súčasnosti zverenie do osobnej starostlivosti otca, pričom je súčasne potrebné pokúsiť sa úpravou styku o postupné znovuobnovenie vzťahu dieťaťa k matke.

Krajský súd preto dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu, pokiaľ ide o zverenie maloletého Y. do osobnej starostlivosti otca, je potrebné ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť.

Okresný súd správne rozhodol aj o výživnom na maloletého Y., ktoré uložil matke - vzhľadom na jej nezamestnanosť - v najnižšej možnej výške a aj o styku matky s maloletým, keď prihliadal na to, že dieťa nemá k matke vytvorený žiaden vzťah, preto je potrebné, aby styk prebiehal za prítomnosti druhého rodiča, kým si dieťa zvykne na matku a nadobudne k nej citový vzťah. Krajský súd k tomu uvádza, že dieťa vo veku maloletého Y. potrebuje oboch rodičov a je v jeho najlepšom záujme, aby sa vybudoval jeho vzťah k matke. Za súčasnej situácie, keď dieťa matku prakticky nepozná, však nebolo možné rozhodnúť inak, než zveriť dieťa do osobnej starostlivosti otca a upraviť pre začiatok styk matky s dieťaťom za prítomnosti otca, ktorý pre dieťa predstavuje istotu. Po nadviazaní prvotného vzťahu okresný súd zváži postupné rozširovanie styku matky s dieťaťom.

Toto rozhodnutie bolo senátom krajského súdu prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e p r í p u s t n é .